

CATASTROFA DEMOGRAFICĂ DIN PERSPECTIVA METODEI STATISTICO-DEMOGRAFICE A MARELUI CĂRTURAR VLADIMIR TREBICI

Ioana Drăgoi, Oana Samira Cîrlig

Rezumat

În materialul de față, ne-am propus să descriem problema demografică, îndeosebi a României, pornind de la metoda statistico-demografică a marelui cărturar, Vladimir Trebici. În acest sens, în acest articol conturăm evoluția unor fenomene demografice precum: natalitate, mortalitate, nupțialitate, divorțialitate, mortalitate infantilă, în perioada 1970–2017. Pentru o descriere cât mai apropiată de realitatea socială a acestor fenomene, am pornit de la metodologia lui Vladimir Trebici, a cărui contribuție la studierea problemei demografice este semnificativă, datorită studiilor amănunțite pe care acesta le-a întreprins în domeniu.

În plus, propunem o comparație între perioada de prohibiție și cea în care avortul a fost legalizat. Pentru a sublinia efectele catastrofale ale avortului asupra demografiei, am comparat pierderile umane ca urmare a celui de-al Doilea Război Mondial și cele cauzate de avort, comparație în urma căreia am concluzionat faptul că practicarea avortului a devenit un „război cu noi înșine”. De asemenea, pentru a contura o imagine de ansamblu a declinului demografic, am adus în discuție și alte două fenomene alarmante: natalitatea tot mai mică și emigrația ce pare a avea tendințe ascendente odată cu trecerea timpului.

Cuvinte-cheie: natalitate, mortalitate, nupțialitate, divorțialitate, emigrație.

Abstract

The present article describes the demographic issue, especially in the case of Romania, based on the statistical-demographic method of the great scholar, Vladimir Trebici. In this sense, we will outline the evolution of demographic phenomena such as birth rate, mortality, nuptiality, divorce, infantile mortality during the period 1970–2017. For gaining a description closer to the social reality, we started from Trebici's contribution to studying the demographic problem that is significant due to his extensive studies in this field. Moreover, we propose a comparison between the period in which the abortion was legal and the period of its prohibition. Thus, in order to highlight the catastrophic effects of abortion on demography, we also compared the human losses from the Second World War with those generated through abortion, and concluded abortion practices generated a "war with ourselves". To illustrate the demographic decline, the article brought together another two alarming phenomena: the birth rate decreasing year by year, and the emigration that seems to have an upward trend.

Keywords: birth rate, mortality, marriage, divorce, emigration.

Utilitatea demografiei pentru înțelegerea societății: catastrofa demografică

Problema demografică azi

Situația actuală a demografiei României este una cu tendințe negative, care se reflectă în scăderea accelerată a populației. În acest sens, dinamica demografică se prezintă astfel: în anul 2017, rata natalității a fost de 8,6 născuți-vii la 1000 de locuitori, în scădere față de cea din 2016 (9,1 născuți-vii la 1000 de locuitori), iar în ceea ce privește rata mortalității generale, aceasta a înregistrat o creștere în anul 2017 (11,8 ‰) comparativ cu procentul din anul 2016 (11,6 ‰).

În ceea ce privește fenomenul demografic al nupțialității, în anul 2017 s-au înregistrat 142.613 de căsătorii, cu 9.430 căsătorii mai multe decât în anul anterior. În acest context, rata nupțialității a fost mai mare ca cea din anul 2016 (6,0‰), înregistrându-se 6,4 căsătorii la 1.000 de locuitori.

Analizând fenomenul divorțialității din ultimi ani, se poate observa o creștere cu 650 divorțuri pronunțate prin hotărâri judecătorești definitive sau pe cale administrativă comparativ cu anul 2016. Astfel, rezultă o rată a divorțialității de 1,40 la 1.000 locuitori în anul 2017, comparativ cu anul 2016 când s-a înregistrat 1,37 divorțuri la 1.000 de locuitori. Și în cazul ratei mortalității infantile și în cazul acesteia se poate observa o creștere de 0,2‰ de decedați în vârstă de sub 1 an la 1000 născuți-vii comparând datele din anul 2016 (6,9 ‰) cu cele din anul 2017 (7,1‰)¹.

Catastrofa demografică

Catastrofa demografică a României este reprezentată de demografia negativă, ale cărei cauze principale sunt următoarele: scăderea semnificativă a natalității, problemă aflată în directă legătură cu numărul alarmant de avorturi înregistrate în ultimii ani, cei începând cu legalizarea avortului din 25 decembrie 1989. Problema demografică este accentuată de procesul de emancipare a femeii, deoarece posibilitatea de a se implica pe piața de muncă are implicații directe asupra deciziei de a deveni mamă:

„Peste jumătate (55,0%) din numărul total al născuților-vii înregistrați în România au mame salariate, iar 37,0% au mame casnice. Situația diferă mult pe medii de rezidență. Astfel, în mediul urban, 69,1% din mamele copiilor născuți în anul 2017 sunt salariate, față de numai 37,9% în mediul rural, unde ponderea copiilor născuți de mame casnice este de 53,9% (față de numai 23,0% în mediul urban).”²

¹ INSSE, *Evenimente demografice în anul 2017*, 30.05.2018, disponibil la adresa de internet www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/evenimente_demografice_in_anul_2017.pdf, pp. 5–26.

² *Ibidem*, p. 10.

Raportul demografiei cu sociologia

În materialul de față, ne-am propus să arătăm care este utilitatea componentei demografice în sociologie. Astfel că, fenomenele demografice precum: natalitatea, mortalitatea, nupțialitatea, divorțialitatea și mortalitatea infantilă sunt probleme sociale, ale căror soluții sunt găsite numai atunci când se conturează o viziune de ansamblu asupra relației cauză–efect. Aceasta se poate contura prin studierea îndelungată a fenomenelor, iar acest lucru este posibil datorită demografiei. Cu alte cuvinte, dinamica demografică „de ieri” este comparată cu cea „de astăzi”, reușind astfel să se propună soluții pertinente, însă ținându-se totodată seama de contextul istoric al societății în cauză: de exemplu, în perioada regimului comunist o măsură luată pentru redresarea natalității a fost interzicerea avortului.

Definiții ale demografiei

Termenul de demografie a fost introdus de statisticianul și demograful francez Achille Guillard, iar acesta

„...descrie masele cu ajutorul numerelor și după sfera pe care el o ocupă. Este o știință a faptelor și căreia îi repugnă raționamentele abstracte. Ea are principiile sale proprii care se sprijină exclusiv pe legea numerelor mari sau calculul probabilităților.”³

Dicționarul demografic multilingv o definește ca:

„...știință care ca are ca obiect studiul populațiilor umane și se ocupă de mărimea, structura, evoluția și caracteristicile lor generale, văzute în principal din punct de vedere cantitativ.”⁴

Evoluția populației României, explicată prin fenomene precum: natalitate, fertilitate, nupțialitate, divorțialitate, mortalitate în perioada 1971–1977

Natalitatea

În anul 1976, rata brută de natalitate în mediul urban a fost de 19,6 ‰, iar în mediul rural de 19,3 ‰, fiind primul an în care natalitatea populației urbane este mai ridicată decât a populației din mediul rural⁵. Pe de altă parte, conform Eurostat 2015, în anul 2013 s-a înregistrat cel mai mic număr de născuți vii din anul 2000 încoace: 182.313⁶.

³ Vladimir Trebici, *Demografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, p. 13.

⁴ *Ibidem*, p. 14.

⁵ *Ibidem*, p. 228.

⁶ Eurostat, „Nupțialitatea și natalitatea în România”, 2015, articol disponibil la adresa: ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Marriages_and_births_in_Romania/ro#Nup.C5.A3ialitatea

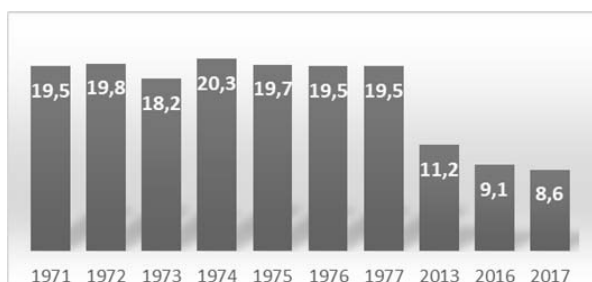

Figura 1. Natalitatea (%) în România în perioada 1971–1977 și anii 1980, 1989, 1990, 2010, 2013 și 2016⁷.

Mortalitatea

Din publicațiile statistice românești aflăm că, în perioada 1970–1976, au murit în medie, în fiecare an, 196.373 persoane, cu o medie zilnică de 538 de persoane. Comparativ cu perioada 1935–1940, cifra deceselor s-a redus la aproape jumătate: 295.666, cu o medie zilnică de 810 persoane⁸. În schimb, în 2015, potrivit datelor publicate de Eurostat, România are a doua cea mai ridicată rată a mortalității din UE: 1530 de decese la 1000 de locuitori⁹.

Figura 2. Mortalitatea (%) în România în perioada 1971–1977 și 2015–2017.

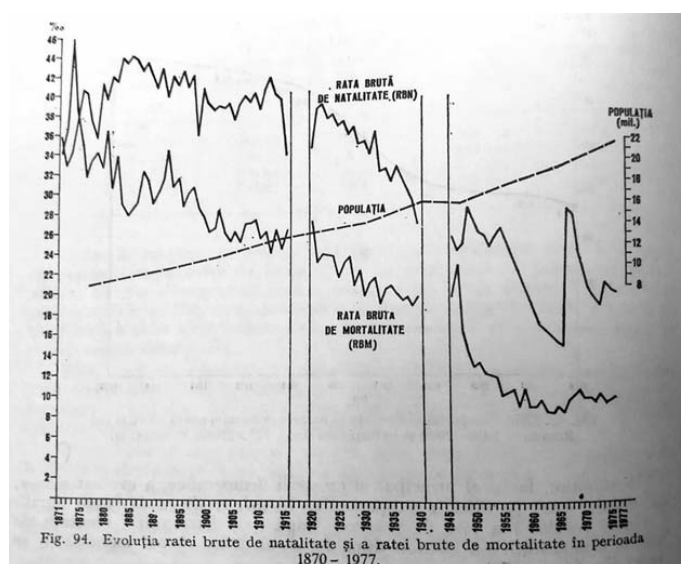
⁷ Sursă informații: pentru perioada 1971–1977, datele au fost preluate din cartea lui Vladimir Trebici, *Demografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, p. 228; pentru perioada 1980–2010, datele au fost preluate din articolul publicat de INSS, „Evoluția natalității și fertilității în România”, 2012, Articol disponibil la adresa de internet: www.insse.ro/cms/files/publicatii/Evolutia%20natalitatii%20si%20fertilitatii%20in%20Romania_n; pentru anul 2013, datele au fost preluate din articolul „Șeful INS: Cea mai mică natalitate după Al Doilea Război Mondial (Video)”, publicat în *Ziare.com*, la data de 5.06.2014, articol disponibil la adresa de internet www.ziare.com/social/romani/seful-ins-cea-mai-mica-natalitate-dupa-al-doilea-razboi-mondial-1302850; iar pentru anul 2016 datele au fost preluate de pe INS, „Mișcarea naturală a populației în luna ianuarie”, 17.03.2016, articol disponibil la adresa de internet: www.insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/pop01r16_1.pdf

⁸ Vladimir Trebici, *op. cit.*, p. 94.

⁹ Agerpres, „INS: În România erau 10 milioane de femei la 1 ianuarie 2017, adică 51,1% din totalul populației”, 2018, articol disponibil la adresa de internet www.economica.net/ins-in-romania-erau-10-milioane-de-femei-la-1-ianuarie-2017-adica-51-1prc-din-totalul-populatiei_150958.html

Evoluția ratei brute de natalitate și a ratei brute de mortalitate în perioada 1870–1977

Analizând epoca postbelică, conform lui Trebici, se pot distinge 3 subperioade: prima cuprinsă între anii 1948–1956, ce se caracterizează printr-o scădere puternică a mortalității, prin recuperarea nașterilor amânate în timpul războiului și printr-o legislație restrictivă a avorturilor. A doua subperioadă se referă la intervalul 1957–1966 și este caracterizată de o scădere accelerată a natalității, de liberalizarea avorturilor și de scăderea mortalității exprimată în creșterea duratei medii de viață. Cea de-a treia subperioadă face referire la anii 1967–1977 și se distinge prin redresare puternică a natalității, prin legislație restrictivă a avorturilor, prin creștere moderată a duratei medii de viață și prin creșterea ratei de mortalitate¹⁰.

Nupțialitatea

În anul 1975, numărul căsătoriilor încheiate în România a fost de 195.874, la o populație de 2.141.600 de locuitori¹¹. În altă ordine de idei, în anul 2013, în România s-au înregistrat 107.507 căsătorii, continuând un trend descrescător începând cu anul 2007¹².

¹⁰ Vladimir Trebici, *op. cit.*, p. 460.

¹¹ *Ibidem*, p. 189.

¹² Eurostat, „Nupțialitatea și natalitatea în România”, 2015, articol disponibil la adresa de internet https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Marriages_and_births_in_Romania/ro#Nup.C5.A3ialitatea

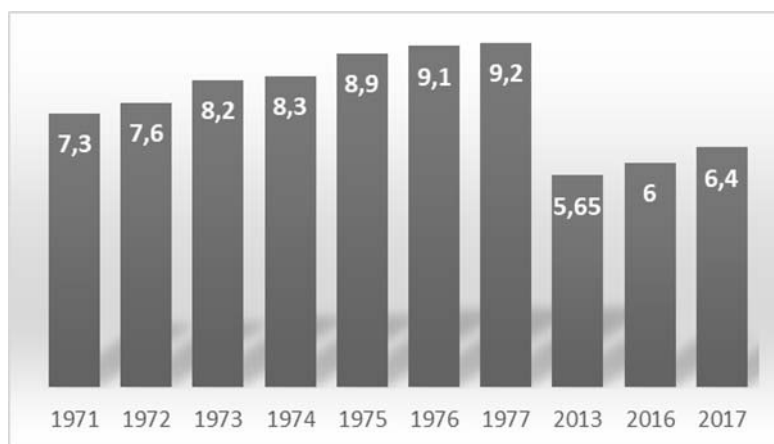
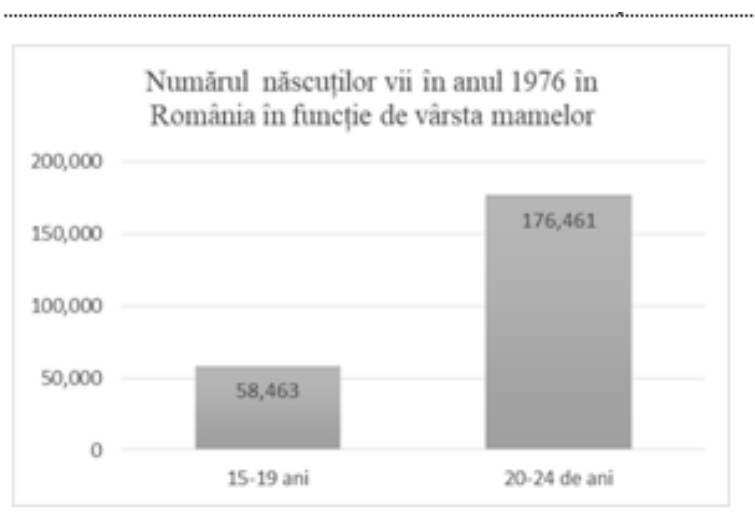

Figura 3. Nuțialitatea(%) în România în perioada 1971–1977 și 2015–2017.

Fertilitatea

În anul 1976, numărul născuților vii a fost de 417.353, iar numărul populației la 1 iulie a fost de 21.4446.000, adică 19,5 născuți vii la 1000 de locuitori din populația medie¹³. Proportia născuților vii de către mame având starea civilă căsătorită este foarte ridicată: circa 96-97% din totalul născuților vii (situația din 1976 din România) în unele țări această proporție este de 70–80%¹⁴.

¹³ Vladimir Trebici, *op. cit.*, p. 223.

¹⁴ *Ibidem*, p. 249.

Evoluția ratei totale de fertilitate

Nivelul ratei totale de fertilitate s-a redus, în perioada 1970–2010, de la 2,3 copii pentru o femeie la 1,3.¹⁵

„Factorii de scădere a fertilității, începând cu 1991, nu sunt alții decât cei care, încă din anii '60–'70, au declanșat reculul masiv al fertilității în aproape toate țările europene dezvoltate. În condiții de progres economic și social constant a avut loc emanciparea femeii și participarea crescândă a acesteia la activități economice, mobilitatea socială în creștere, costul ridicat al creșterii copilului, reducerea funcției economice a copilului și îndeosebi a rolului său în securitatea economică a persoanelor vârstnice, apariția mijloacelor contraceptive moderne etc.”¹⁶

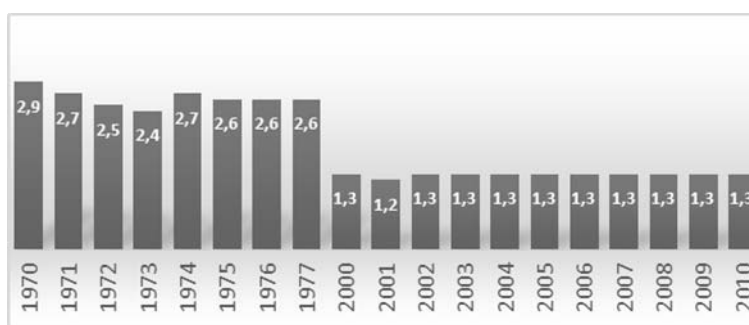

Figura 4. Evoluția ratei totale de fertilitate (numărul mediu de copii la o femeie în perioada 1970–1977/ 2000–2010).

Divorțialitatea

În anul 1976, numărul divorțurilor în România a fost de 35.945, iar numărul populației la 1 iulie 1976 a fost de 21.446.000. Numărul persoanelor divorțate a fost de 71.890¹⁷. Populația feminină în vârstă de 15 ani și peste în 1976 a fost de 8.222.860, cea masculină în vârstă de 18 ani și peste a fost de 7.093.933¹⁸.

Reprezentanții INS mai arată că, în anul 2016, s-au înregistrat 30.497 divorțuri, cu o rată a divorțialității de 1,37 divorțuri la 1.000 locuitori. Totuși, nivelul divorțialității se menține relativ scăzut comparativ cu alte țări europene, confirmând caracterul de stabilitate al familiei în societatea românească. Ponderea primului divorț în numărul total al divorțurilor a fost de 93,5% pentru bărbați și 93,9% pentru femei¹⁹.

¹⁵ INSS, „Evoluția natalității și fertilității în România”, 2012, articol disponibil la adresa de internet www.insse.ro/cms/files/publicatii/Evolutia%20natalitatii%20si%20fertilitatii%20in%20Romania_n.pdf

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ Vladimir Trebici, *op. cit.*, p. 213.

¹⁸ *Ibidem*, p. 214.

¹⁹ Agerpres, „INS: În România erau 10 milioane de femei la 1 ianuarie 2017, adică 51,1% din totalul populației”, 2018, articol disponibil la adresa de internet www.economica.net/ins-in-romania-erau-10-milioane-de-femei-la-1-ianuarie-2017-adica-51-1prc-din-totalul-populatiei_150958.html

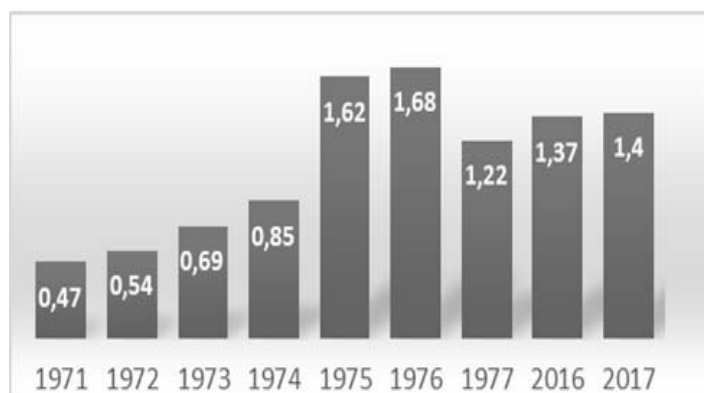

Figura 5. Divorțialitatea (%) în România între 1971–1977 și 2016–2017.

Mortalitatea infantilă

În 1976, la un număr de decese de 204.873, cele infantile au fost de 13.089 sau 6,4% din total, cu o rată a mortalității infantile de 31,4%, cea mai scăzută din istoria demografică a României²⁰.

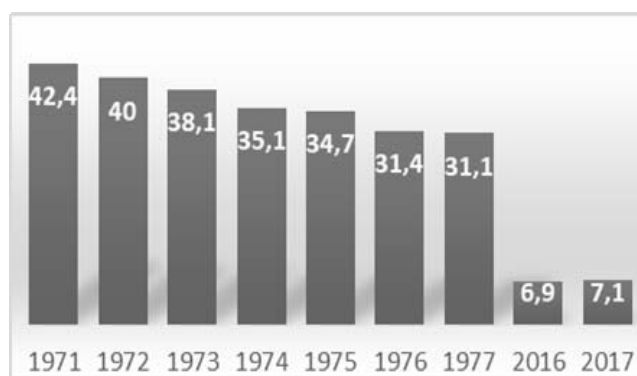

Figura 6. Mortalitatea infantilă (%) în România între 1971–1977 și 2016–2017.

În anul 2000, România se situează pe primul loc în Europa în ceea ce privește mortalitatea prin avort și pe locul cinci în ceea ce privește mortalitatea prin risc obstetrical, conform datelor de care dispunem. În urma decesului a 38 de femei au rămas orfani de mamă 59 de copii²¹.

²⁰ Vladimir Trebici, *op. cit.*, p. 122.

²¹ Ministerul Sănătății și Familiei, Centrul de Calcul, Statistică Sanitară și Documentare Medicală. (2000–2001), *Mortalitatea maternă prin complicațiile sarcinii, nașterii și lăuziei în România, 2000–2001*, București, pp. 19-23.

Avortul ca eșec al ființei

Avortul în România, mai ales începând cu 1990, a constituit cea mai utilizată cale de „control al nașterilor”. În spațiul țărilor din Centrul și Estul Europei, situația din România poate fi comparată mai ales cu cea din Federația Rusă. În aceste două locuri s-au prefigurat cele mai îngrijorătoare procente din întreg spațiul fost comunist²².

Părintele Nicolae Tănase vorbește despre situația alarmantă în care se află România din cauza avortului:

„În România, la momentul actual se fac, în medie 400 de avorturi pe zi. Patru sute de copii sunt omorâți zilnic, iar rata natalității de 1,5 mult mai puțin decât ar fi necesar să supraviețuim ca națiune.”²³

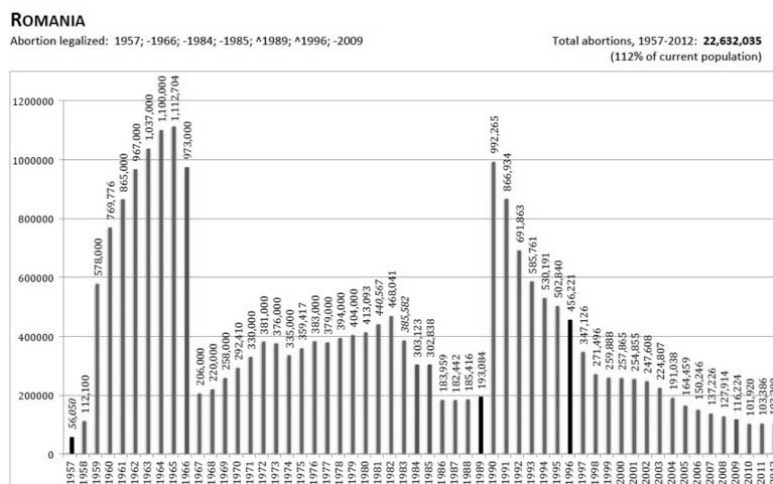

Figura 7. Grafic cu numărul de avorturi în România, în intervalul 1957–2009²⁴.

Desființarea ca avort este generată de o degradare a fondului sufletesc, pe care modernitatea o accentuează. În acest sens, același preot afirma că:

„Stăm pe o baltă de sânge și apoi ne mirăm că ne merge rău”²⁵.

²² Florina Șerbănescu, Leo Morris, Mona Marin (coord.), *Studiul Sănătatea Reprodusei României 1999, Raport final martie 2001*, CDC, ARSPMS, 2001, p. 23.

²³ Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, „Părintele Nicolae Tănase a conferențiat la Bacău”, 23.03.2018, articol disponibil la adresa de internet <http://epr.ro/parintele-nicolae-tanase-conferentiat-la-bacau-0>

²⁴ Matei Iulian, „Este oficial: peste 1 miliard de avorturi în lume din 1920”, 28.01.2015, articol disponibil la adresa de internet: www.culturavietii.ro/2015/01/08/este-oficial-pestre-1-miliard-de-avorturi-lume-din-1920/

²⁵ Nicolae Andrei, „Părintele Nicolae Tănase pune degetul pe rană în privința avorturilor: Stăm, ca popor, într-o mare baltă de sânge și apoi ne mirăm că nu ne merge bine.”, 24.03.2017, articol disponibil la adresa de internet www.activenews.ro/stiri-social/Parintele-Nicolae-Tanase-pune-degetul-pe-rana-in-privinta-avorturilor-Stam-ca-popor-intr-o-mare-balta-de-sange-si-apoi-ne-miram-ca-nu-ne-merge-bine-142141

Mai mult, părintele Tănase aduce în discuție riscul dispariției biologice, pornind de la numărul tot mai mic al copiilor care se nasc în România, dar și de la „flagelul care sufocă, de 27 de ani, poporul român: avorturile”²⁶.

„Războiul cu noi înșine”

Al Doilea Război Mondial a durat 2.174 de zile, a costat 1,5 trilioane de dolari și a ucis peste 60.000.000. de oameni. Asta înseamnă cel puțin 23.000 de morți în fiecare zi sau mai mult de șase oameni morți în fiecare minut pe parcursul a șase ani ce păreau o eternitate²⁷.

Pierderile României în cel de-al Doilea Război Mondial sunt estimate ca fiind peste 800 de mii de oameni, atât civili, cât și militari, deși statisticile dau cifre diferite, dintre care aproximativ 300.000 de militari²⁸.

De remarcat este faptul că România a pierdut în decursul a 4 ani, cât a fost în război, peste 800.000 de oameni²⁹, iar într-un singur an, 1990, după ce perioada de prohibiție s-a încheiat, au fost raportate 992.265 de avorturi³⁰. Astfel că, uitându-ne la aceste date, putem afirma că practica avortului a generat un „război” intern, fiind un șoc și pentru mamă, nu doar pentru copil, putându-se vorbi, în acest caz, despre moartea spirituală a mamei.

Robert Jacobson a declarat că a analizat foarte atent toate cifrele raportărilor efective ale avorturilor a 78 de națiuni, din 1920 până în prezent, constatând că totalul de copii uciși prin avort a depășit 1 miliard. Aceasta, subliniază el, „face avortul cel mai mare genocid din istorie”³¹.

„Date publicate în 2012 de către Organizația Mondială a Sănătății arată că România are cea mai ridicată rată de avort din Europa: 480 de avorturi la 1.000 de nașteri, ceea ce înseamnă că aproape jumătate din copiii concepuți sunt avortați, o rată de peste două ori mai mare decât media Uniunii Europene.”³²

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ *Cerșipământromânesc*, „Bilanțul cutremurator al celui de-al Doilea Război Mondial (1939–1945)”, 2015, articol disponibil la adresa de internet <https://cersipamantromanesc.wordpress.com/2015/04/23/bilantul-cutremurator-al-celui-de-al-doilea-razboi-mondial-1939-1945/>

²⁸ *BziCultural*, „Pierderile României în cel de-al Doilea Război Mondial”, 14.05.2014, articol disponibil la adresa de internet <https://cultural.bzi.ro/pierderile-romaniei-in-cel-de-al-doilea-razboi-mondial-14349>

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ Asociația PRO VITA București, *Principalii indicatori cantitativi legați de avort în România: Avort „liber” (1958–1966)*; Decretul 770 – perioada de „prohibiție”, 2015, articol disponibil la adresa de internet www.provitabucuresti.ro (1967-1989); avort „liber” (1990).

³¹ Iulian Matei, „Este oficial: peste 1 miliard de avorturi în lume din 1920”, 28.01.2015, articol disponibil la adresa de internet www.culturavietii.ro/2015/01/08/este-oficial-pest-1-miliard-de-avorturi-lume-din-1920/

³² Paula Rotaru, „România are cea mai ridicată rată de avort din Europa: 480 de avorturi la 1.000 de nașteri”, 28.10.2016, articol disponibil la adresa de internet www.mediafax.ro/social/romania-are-cea-mai-ridicata-rata-de-avort-din-europa-480-de-avorturi-la-1-000-de-nasteri-15875649.

Figura 8. Pierderile omenești din al Doilea Război Mondial.

Potrivit Centrului de Calcul, Statistică Sanitară și Documentare din Ministerul Sănătății, din anul 1958 până în anul 2012 s-au făcut 21.826.287 de avorturi. La sfârșitul anului 2008, populația României, conform datelor oficiale, era de 21.504.442 de locuitori. Deci, numărul avorturilor din ultimii aproximativ 50 de ani este mai mare decât populația actuală a țării³³.

Prin urmare, odată cu modernitatea, omul a trecut de la războaiele împotriva celorlalți (războaiele mondiale), la cele împotriva propriei persoane („războiul cu sine însuși”). Cu alte cuvinte, luând în calcul cifrele mai sus amintite, se poate spune că mai periculos pentru demografie este avortul, decât războaiele armate.

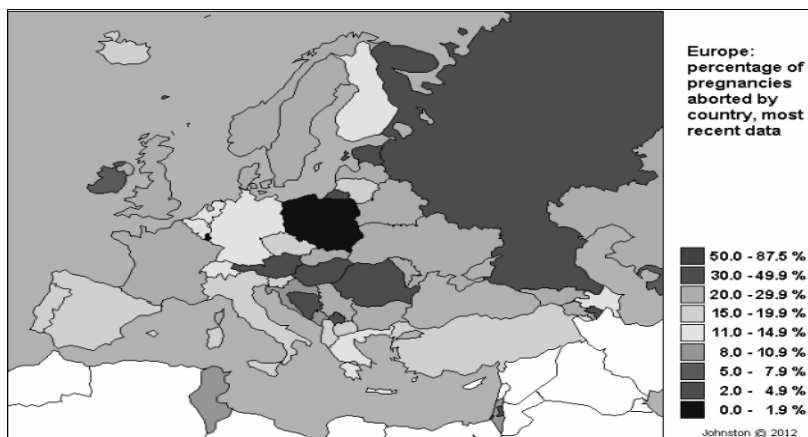

Figura 9. Harta cu procentele sarcinilor avortate în Europa³⁴.

³³ Dan Gheorghe, „Cum a ajuns România să aibă 22 milioane de avorturi”, 2011, articol disponibil la adresa de internet https://romanalibera.ro/special/reportaje/cum-a-ajuns-romania-sa-aiba-22-milioane-de-avorturi-217321_

³⁴ Johnston William, „Maps of percentage of Pregnancies Aborted in Europe--by Country” 2012.

Urmările „războiului cu noi înșine”

Cercetătorii americani de la World Population Prospects estimează pentru anul 2050 că, la o populație de 16 milioane de locuitori, vor fi doar 2 milioane de copii³⁵.

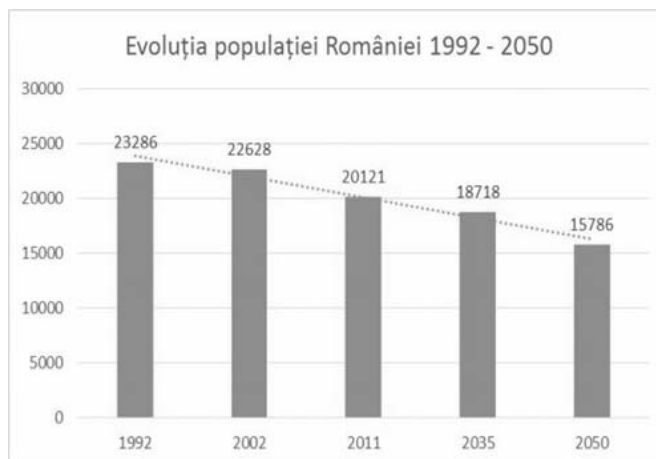

Figure 10. Evoluția populației României 1992–2050.

Cauzele declinului demografic

1. Natalitatea scăzândă
2. Emigrația
3. Avortul

Emigrația crescândă: România, a doua țară ca emigrație după Siria

„Raportul ONU arată că, în perioada 2000–2015, România a avut cea mai mare creștere a diasporei la nivel mondial, dacă nu luăm în considerare Siria. În cifre, țara noastră este a patra la nivel european ca număr al imigranților, cu 3,4 milioane de oameni.”³⁶

Profesorul Vasile Ghețau apreciază că cele două motive care au stat la baza declinului demografic în România post-decembristă sunt emigrația și scăderea naturală:

³⁵ Iftimie Constantin, Larisa Ciochină, *O viziune asupra vieții*, București, Editura Pro Vita Media, 2003.

³⁶ Realitatea.net, „Incredibil! România, pe locul 2 după Siria în topul top mondial al emigrației”, 12.09.2017, articol disponibil la adresa de internet www.realitatea.net/incrredibil-romania-pe-locul-2-dupa-siria-in-topul-top-mondial-al-migratiei_2092967.html.

„Dintre cei 3,7 milioane, 2,6 milioane de locuitori au emigrat și s-au stabilit în străinătate. Restul de peste un milion de locuitori reprezintă scăderea naturală, care și ea este incredibil de mare”³⁷.

Implicațiile declinului demografic

Societatea românească pare a suferi de sindromul abandonului tot mai acut și, în loc să sărbătorească 100 de ani de la făurirea Marii Uniri, se luptă cu puternice hemoragii: fie că discutăm despre demografia negativă, despre natalitatea tot mai mică de la an la an, despre mortalitatea tot mai semnificativă sau despre emigrația tinerilor și a persoanelor active tot mai pronunțată. Implicațiile acestor factori se reflectă în forța tot mai mică de muncă și implicit neacoperirea pe viitor a pensiilor. În acest sens, directorul Centrului de Cercetări Demografice (Academia Română), V. Ghețau apreciază că:

„Acum, statistic, pentru fiecare 100 de români activi, avem alți 25 cu vârste de peste 65 de ani, preponderent inactivi. În 2050, la fiecare 100 de români activi vor fi 52 de inactivi, iar dacă mai punem la socoteală faptul că din cei 100 de locuitori activi nu lucrează toți, ne putem da seama ce presiune economică extraordinară vor suporta românii care muncesc”³⁸.

Potrivit profesorului Vasile Ghețau:

„natalitatea a început să scadă din 1992, iar la acest moment, statistic, o mamă din România are 1,4 copii, în condițiile în care ar fi nevoie de cel puțin doi pentru ca populația țării să nu scadă”³⁹.

În aceste condiții, singura cale prin care ar putea fi stopat acest declin demografic ar fi, potrivit lui Vasile Ghețau următoarea:

„Doi părinți ar trebui să lase în locul lor, în societate, doi copii, astfel încât populația să nu scadă. Sigur că ar fi bine să ajungem la acest nivel, dar nu se va putea. Sunt voci autorizate în domeniu care au demonstrat că e imposibil. Dacă însă am ajunge măcar la o medie de 1,8 copii, n-ar mai scădea populația cu 70.000 de oameni pe an, ci cu doar 20.000.”⁴⁰

Concluzii

În acest material, ne-am propus să subliniem meritul lui Vladimir Trebici care constă în faptul că ne oferă, drept instrument necesar studierii oscilațiilor fenomenelor mai sus amintite, studiile sale demografice.

³⁷ Gabriel Kolbay, „România pierde 350 de locuitori pe zi. Până în 2050 vom mai fi doar 16 milioane. Efectele vor fi dramatice”, 24.02. 2018, articol disponibil la adresa de internet www.ziare.com/social/romani/romania-pierde-350-de-locuitori-pe-zi-pana-in-2050-vom-mai-fi-doar-16-milioane-efectele-vor-fi-dramatice-1501715.

³⁸ Gabriel Kolbay, „România pierde 350 de locuitori pe zi. Până în 2050 vom mai fi doar 16 milioane. Efectele vor fi dramatice”, 24.02. 2018, articol disponibil la adresa de internet www.ziare.com/social/romani/romania-pierde-350-de-locuitori-pe-zi-pana-in-2050-vom-mai-fi-doar-16-milioane-efectele-vor-fi-dramatice-1501715.

³⁹ *Ibidem.*

⁴⁰ *Ibidem.*

Problema pe care am lansat-o în discuție prin intermediul acestui material este catastrofa demografică în care se află Europa, mai cu seamă România, și am avansat temenul de „război cu noi înșine” ca o concluzie în urma analizei datelor statistice privind practicile de avort, ratele emigrației, natalitatea, mortalitatea și divorțialitatea.

Bibliografie

- Agerpres, INS: „În România erau 10 milioane de femei la 1 ianuarie 2017, adică 51,1% din totalul populației”, 08.03.2018, articol disponibil la adresa de internet www.economica.net/ins-in-romania-erau-10-milioane-de-femei-la-1-ianuarie-2017-adica-51-1prc-din-totalul-populatiei_150958.html#n.
- Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, „Pr Nicolae Tănase a conferențiat la Bacău”, 23.03.2018, articol disponibil la adresa de internet <http://epr.ro/parintele-nicolae-tanase-conferentiat-la-bacau-0>.
- Asaftei Dragoș, „Google Cultural Institute: Imagini de arhivă din cel de-al Doilea Război Mondial” în *Blog de fotografie*, 2015, articol disponibil la adresa de internet <http://blogdefotografie.ro/google-cultural-institute-imagini-de-arhiva-din-cel-de-al-doilea-razboi-mondial/>.
- Bechir Mariana, „INS: Cu aproape 12.000 mai puțini nou-născuți în 2017 (date provizorii), comparativ cu 2016 (date definitive), în *Curs de Guvernare*”, 12.02.2016, articol disponibil la adresa de internet <http://cursdeguvernare.ro/ins-cu-aproape-12-000-mai-putini-nou-nascuti-2017-date-provizorii-comparativ-cu-2016-date-definitive.html>.
- BziCultural, „Pierderile României în cel de-al Doilea Război Mondial”, 14.05.2014, articol disponibil la adresa de internet <https://cultural.bzi.ro/pierderile-romaniei-in-cel-de-al-doilea-razboi-mondial-14349>.
- Cerșipământ românesc*, „Bilanțul cutremurator al celui de-al Doilea Război Mondial (1939–1945)”, 23.04.2015, articol disponibil la adresa de internet <https://cersipamantromanesc.wordpress.com/2015/04/23/bilantul-cutremurator-al-celui-de-al-doilea-razboi-mondial-1939-1945/>.
- Constantin Iftimie, Ciochină Larisa, *O viziune asupra vieții*, București, Editura Pro Vita Media, 2003.
- Gheorghe Dan, „Cum a ajuns România să aibă 22 milioane de avorturi”, 20.02.2011, articol disponibil la adresa de internet <https://romanalibera.ro/special/reportaje/cum-a-ajuns-romania-sa-aiba-22-milioane-de-avorturi-217321>.
- INSSE, „Evoluția natalității și fertilității în România”, 2012, articol disponibil la adresa de internet www.insse.ro/cms/files/publicatii/Evolutia%20natalitatii%20si%20fertilitatii%20in%20Romania_n.pdf.
- INSSE, „Evenimente demografice în anul 2017”, 30.05.2018, Disponibil la adresa de internet www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/evenimente_demografice_in_anul_2017.pdf.
- Kolbay Gabriel, „România pierde 350 de locuitori pe zi. Până în 2050 vom mai fi doar 16 milioane. Efectele vor fi dramatice.”, 24.02.2018, articol disponibil la adresa de internet www.ziare.com/social/romani/romania-pierde-350-de-locuitori-pe-zi-pana-in-2050-vom-mai-fi-doar-16-milioane-efectele-vor-fi-dramatice-1501715.
- Matei Iulian, „Este oficial: peste 1 miliard de avorturi în lume din 1920”, 28.01.2015, articol disponibil la adresa de internet www.culturavietii.ro/2015/01/08/este-oficial-pest-1-miliard-de-avorturi-lume-din-1920/.
- Mihai Adelina, „Cel mai mare dezastru al României: Natalitatea este la jumătate față de acum două decenii, iar tinerii apți de muncă emigrează”, 27.08.2014, articol disponibil la adresa de internet www.zf.ro/companii/cel-mai-mare-dezastru-al-romaniei-natalitatea-este-la-jumatate-fata-de-acum-doua-decenii-iar-tinerii-apti-de-munca-emigreaza-13149256.

- Ministerul Sănătății și Familiei, Centrul de Calcul, Statistică Sanitară și Documentare Medicală, *Mortalitatea maternă prin complicațiile sarcinii, nașterii și lăuziei în România*, București, 2000–2001.
- Nicolae Andrei, „Părintele Nicolae Tănase pune degetul pe rană în privința avorturilor: Stăm, ca popor, într-o mare baltă de sânge și apoi ne mirăm că nu ne merge bine”, 24.03.2017, articol disponibil la adresa de internet www.activenews.ro/stiri-social/Parintele-Nicolae-Tanase-pune-degetul-pe-rana-in-privinta-avorturilor-Stam-ca-popor-intr-o-mare-balta-de-sange-si-apoi-ne-miram-ca-nu-ne-merge-bine-142141.
- Realitatea.net, „Incredibil! România, pe locul 2 după Siria în topul top mondial al emigrației”, 12.09.2017, articol disponibil la adresa de internet www.realitatea.net/incredibil-romania-pe-locul-2-dupa-siria-in-topul-top-mondial-al-migratiei_2092967.html.
- Rotaru Paula, „România are cea mai ridicată rată de avort din Europa: 480 de avorturi la 1.000 de nașteri”, 28.10.2016, articol disponibil la adresa de internet www.mediafax.ro/social/romania-are-cea-mai-ridicata-rata-de-avort-din-europa-480-de-avorturi-la-1-000-de-nasteri-15875649.
- Salvați Copii, „Raport Salvați Copiii – mortalitatea infantilă și a copiilor în România”, 2015, articol disponibil la adresa de internet www.scribd.com/doc/304886302/Raport-Salvat-i-Copiii-mortalitatea-infantila-si-a-copiilor-in-Romania-update-sept-2015.
- Sebastian Dan, „Scad natalitatea, mortalitatea, sporul natural, numărul de căsătorii și divorțuri la Brașov”, 20.11.2012, articol disponibil la adresa de internet <http://newsbv.ro/2012/11/20/scad-natalitatea-mortalitatea-sporul-natural-numarul-de-casatorii-si-divorturi/>.
- Șerbănescu Florina, Morris Leo, Marin Mona, (coord.), *Studiul Sănătatea Reproduserii România 1999*, Raport final martie 2001, CDC, ARSPMS, 2001.
- Trebici Vladimir, *Demografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.